

Proračun EU-a

Rad s Uredom europskog javnog tužitelja na decentraliziranoj razini –
razvoj materijala i pravni seminari za državne odvjetnike, suce istrage i odvjetnike obrane

Sufinancirano iz Programa za pravosuđe Europske unije za razdoblje 2014.-2020.

PREGLLED

1. **ZAŠTO** TREBAMO RAZGOVARATI O PRORAČUNU EU-a?
2. **KAD** SE UTVRĐUJE PRORAČUN EU-a?
3. **KOLIKI** JE PRORAČUN EU-a?
4. **NA ŠTO** SE TROŠI?
5. **ODAKLE** DOLAZE SREDSTVA?
6. **TKO** IZVRŠAVA PRORAČUN EU-a?

1. ZAŠTO trebamo razgovarati o proračunu EU-a?

- EPPO je osnovan radi zaštite finansijskih interesa EU-a = čl. 4. Uredbe Vijeća 2017/1939 (Uredba o EPPO-u)
- Širok pojam = čl. 2. Direktive 2017/1370 o suzbijanju prijevara počinjenih protiv finansijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima („Direktiva PIF”)
 - svi prihodi, rashodi i imovina (širok pojam koji se ogleda u presudama Suda EU-a, npr. Taricco)
 - koji su obuhvaćeni proračunom Unije i proračunima institucija, tijela, ureda i agencija EU-a, koji su putem tih proračuna stečeni ili se u te proračune moraju uplatiti
 - kojima oni izravno ili neizravno upravljaju te ih nadziru

Potrebno je nešto znati o proračunu EU-a

2. KAD se utvrđuje proračun EU-a?

KVIZ - PROVJERITE SVOJE ZNANJE

2. KAD se utvrđuje proračun EU-a?

- A) O proračunu EU-a odlučuje se na godišnjoj osnovi
- B) Postoji dugoročni okvir kojim se utvrđuje proračun za sedmogodišnje razdoblje

Višegodišnji financijski okvir (VFO): dugoročni proračun EU-a (sedmogodišnji) <https://www.youtube.com/watch?v=QEKBOrXjljU>

- Okvir za financijsko programiranje i proračunsku disciplinu: postavlja gornje granice (plafone) iznosa koje EU može utrošiti tijekom predmetnog razdoblja (sveukupno i po pojedinom „naslovu” područja djelovanja) / sadržava mehanizme za osiguravanje fleksibilnosti radi rješavanja nepredviđenih potreba
- Omogućuje EU-u da rashode usklađuje s političkim prioritetima i provodi politike tijekom razdoblja dovoljno dugog da bi se pobrinuo da budu i djelotvorne.
- VFO za razdoblje 2014.-2020. podijeljen je na šest glavnih područja rashoda ili „naslova”: pametan i uključiv rast, održivi rast, sigurnost i građanstvo, globalna Europa, administracija i naknade.
- Idući VFO obuhvatit će razdoblje 2021.-2027.

Godišnji proračun EU-a

utvrđuje se unutar granica predviđenih VFO-om:

- ukupne obveze u određenoj godini = najveći iznos pravnih obveza (npr. ugovori/bespovratna sredstva po kojima se EU može obvezati)
- ukupna plaćanja u određenoj godini = stvarni iznosi koji se troše u određenoj godini (mogu proizlaziti iz pravnih obveza preuzetih prethodnih godina)
- plaćanja i obveze po svakom području potrošnje EU-a (naslovu)

Utvrđuje sve rashode i prihode EU-a za godinu dana, koji uvijek moraju biti uravnoteženi (dug nije moguć)

Obuhvaća trogodišnji životni ciklus: priprema-donošenje-izvršenje-nadzor

KVIZ - PROVJERITE SVOJE ZNANJE

Tko odlučuje o proračunu EU-a?

- A) Europska komisija
- B) Europska komisija i države članice
- C) Europska komisija i države članice nakon provedbe Eurobarometrovog istraživanja radi stjecanja uvida u stavove građana **Točan je odgovor D).**
- D) Proračun EU-a predlaže Komisija, a donose ga Vijeće i Europski parlament

GODIŠNJI PRORAČUNSKI POSTUPAK

- Čl. 314. UFEU-a: poseban zakonodavni postupak od 1. rujna do 31. prosinca svake prethodne godine
- KORACI
 1. **Europska komisija** prvo predlaže nacrt godišnjeg proračuna.
 2. Nacrt proračuna moraju odobriti **nacionalne vlade** u okviru **Vijeća EU-a** i izravno izabrani **Europski parlament**.
 3. I Vijeće i Parlament mogu izmijeniti nacrt.
 4. Vijeće i Parlament donose konačnu verziju.
- ŠTO SE DOGAĐA AKO NE BUDE DONESEN NA VRIJEME?
 - Sustav privremenih dvanaestina (čl. 315. UFEU-a)

VFO

- Komisija predlaže „paket VFO-a” koji uglavnom obuhvaća:
 - ✓ Uredbu o VFO-u kojom se utvrđuje gornja granica rashoda EU-a
 - ✓ Odluku o „vlastitim sredstvima” kojom se određuje odakle dolaze prihodi EU-a

- Uredba o VFO-u donosi se prema posebnom zakonodavnom postupku: glavne razlike u odnosu na godišnji proračunski postupak
 - ✓ Potrebna je jednoglasna odluka Vijeća
 - ✓ Potrebna je suglasnost Europskog parlamenta, ali
 - ✓ Europski parlament ne može donositi izmjene stajališta Vijeća: može ga samo odobriti ili odbiti (pravo veta).

- U svom početnom prijedlogu VFO-a, Komisija za novo programsko razdoblje predlaže i instrumente za sektorske programe u različitim područjima djelovanja. Oni se uglavnom donose redovnim zakonodavnim postupkom.

3. KOLIKI je proračun EU-a?

KVIZ - PROVJERITE SVOJE ZNANJE

Koliki je bio godišnji proračun EU-a za 2020.?

- A) Oko 890 milijuna eura
- B) Oko 170 milijardi eura
- C) Oko 1 bilijun eura

Točan je odgovor B).

Proračun EU-a za 2020.

Proračun EU-a za 2020. (uključujući izmjene) iznosi:

172,5 milijardi EUR u preuzetim obvezama - mogućnost preuzimanja pravnih obveza (na primjer potpisivanja ugovora) do te gornje granice u 2020.

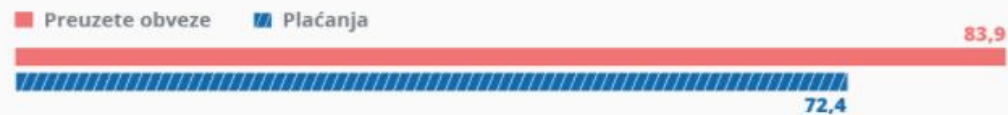
155,4 milijarde EUR u plaćanjima - stvarna potrošnja u 2020.

Vijeće je 14. travnja 2020. donijelo dvije izmjene kako bi se pružila dodatna potpora područjima kojima je najpotrebnija. Konkretno, 3,1 milijarda EUR dodijeljena je za borbu protiv pandemije bolesti COVID-19, a 350 milijuna EUR za pomoć Grčkoj u njezinom odgovoru na povećane migracijske pritiske.

Proračun EU-a za 2020.

(U MILIJARDAMA EURA)

PAMETAN I UKLJUČIV RAST

ODRŽIVI RAST

SIGURNOST I GRAĐANSTVO

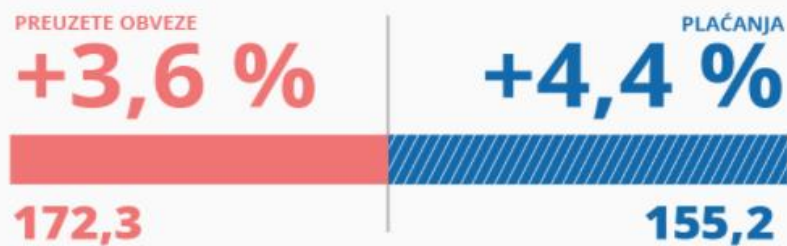
GLOBALNA EUROPA

ADMINISTRACIJA

USPOREDBA 2019. I 2020.

PROVJERITE SVOJE ZNANJE

Usporedbe radi, što bi odgovaralo svakodnevnom doprinosu građanina EU-a proračunu EU-a?

- A) Čaša vode iz slavine
- B) Šalica kave
- C) Čaša pjenušca
- D) Boca šampanjca

4. NA ŠTO se troši proračun EU-a?

KVIZ - PROVJERITE SVOJE ZNANJE

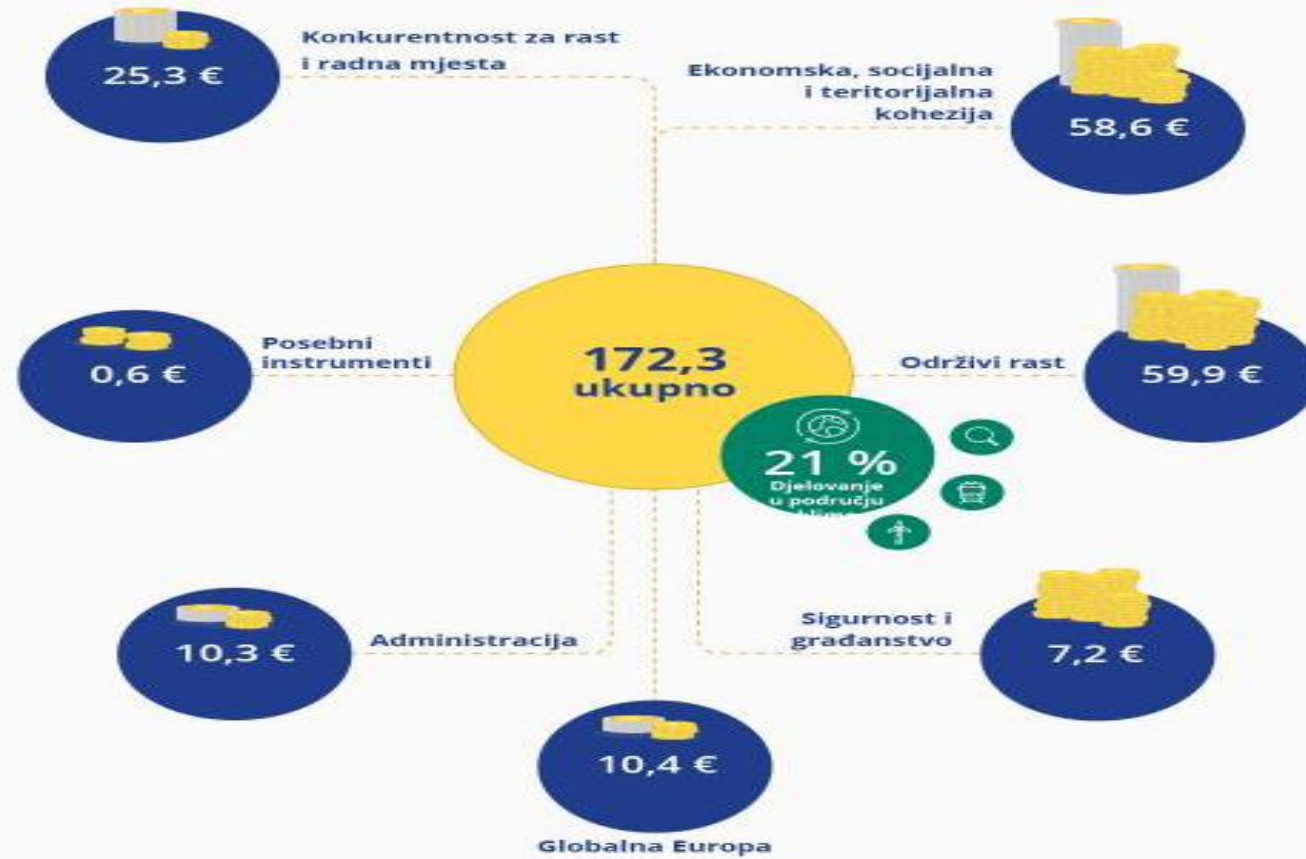
Na što je utrošen proračun za 2020.? Poredajte naslove prema iznosu izdvajanja...

1. Konkurentnost za rast i zapošljavanje
2. Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija
3. Održivi rast (prirodni resursi)
4. Administracija
5. Sigurnost i građanstvo
6. Globalna Europa

Proračun EU-a za 2020.: glavna područja

u milijardama eura

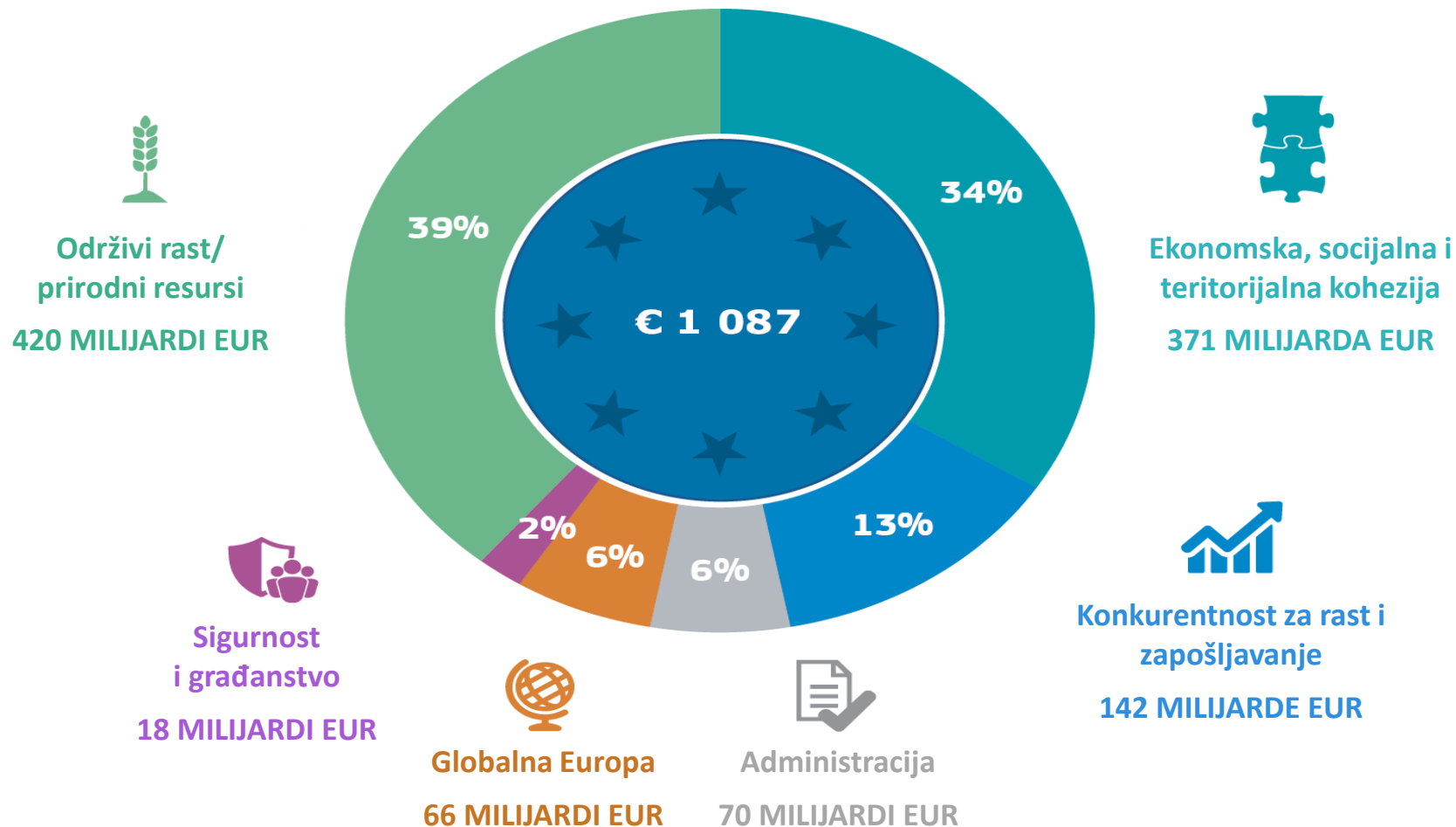
€ 5 mlrd. € 100 mlrd.

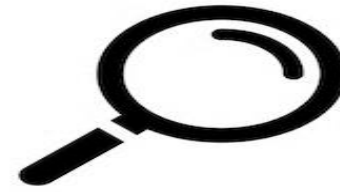
Vijeće Europske unije
Glavno tajništvo

© Europska unija, 2020.
Reprodukcija je dopuštena uz navođenje izvorne informacije.

VFO za razdoblje 2014.-2020. Financiranje programa po naslovu

PODROBNIJE O NASLOVIMA...

shutterstock.com • 614455517

ODRŽIVI RAST

Zajednička poljoprivredna politika - potpora prihodima poljoprivrednika u obliku izravnih plaćanja i mjera potpore tržištu.

Europsko pomorstvo i ribarstvo - upravljanje europskim ribarskim flotama i očuvanje ribljeg fonda

Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE) - provedba politika EU-a u tom području

Ruralni razvoj - unapređivanje ruralnog gospodarstva

Drugi primjeri:

EKONOMSKA, SOCIJALNA I TERITORIJALNA KOHEZIJA -

Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond...

KONKURENTNOST ZA RAST I ZAPOŠLJAVANJE

Program za konkurentnost poduzeća i MSP-ova (COSME), Hercule III, Erasmus +, Galileo, Obzor 2020. ...

Drugi primjeri:

SIGURNOST I GRAĐANSTVO

Fond za azil, migracije i integraciju, Kreativna Europa, Fond za unutarnju sigurnost

GLOBALNA EUROPA

Instrument za razvojnu suradnju, Europski instrument za susjedstvo, Instrument pretpristupne pomoći (IPA II)

...proračun EU-a tiče nas se svih

https://ec.europa.eu/budget/euprojects/search-projects_en

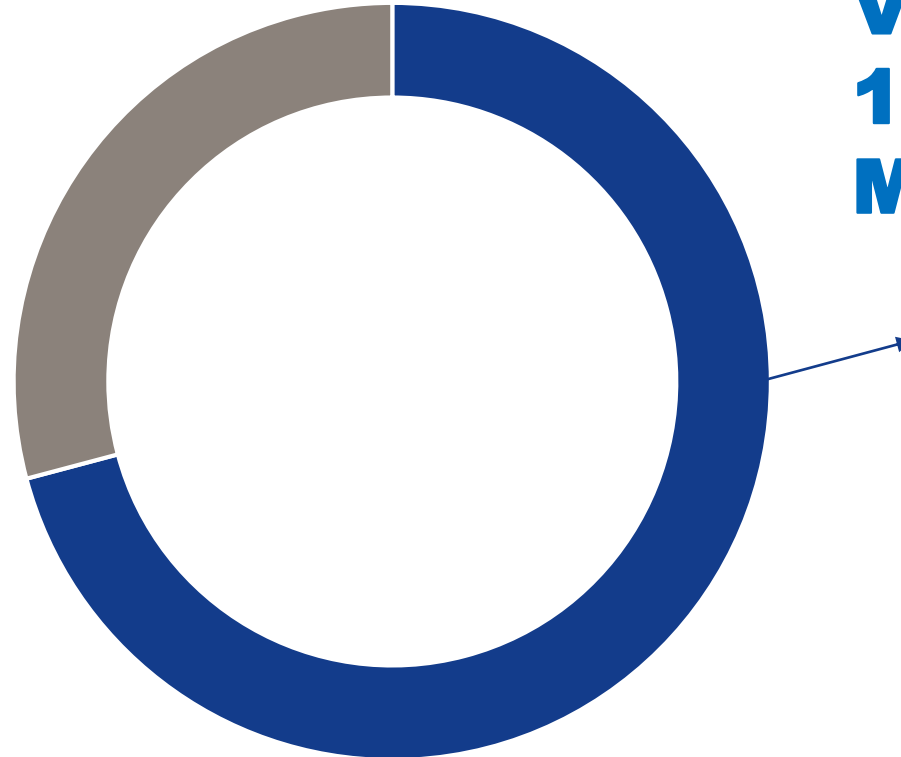
PRIORITETI VFO-a ZA RAZDOBLJE 2021.-2027.

RASHODI EU-a ZA RAZDOBLJE 2021.-2027. (kako ih je Vijeće odobrilo u srpnju 2020.)

UKUPNO: 1.824,3 MILIJARDE EURA

NEXT
GENERATION EU
Paket za
oporavak od krize
koju je izazvao
COVID-19
750 MILIJARDI

VFO
1.074,3
MILIJARDE

Raščlamba potrošnje EU-a za razdoblje 2021.-2027.

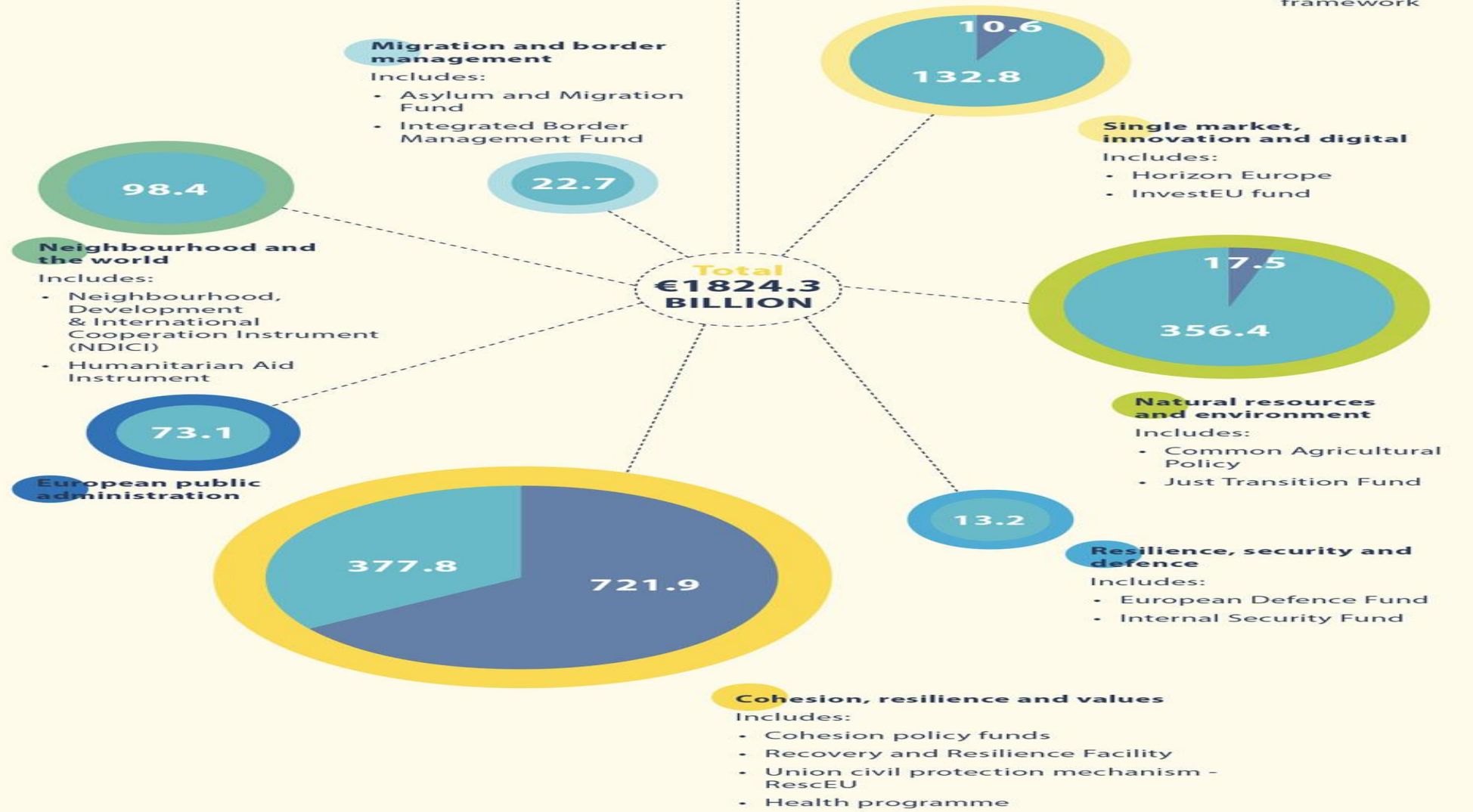
Područja potrošnje i neki od uključenih instrumenata:

- **jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija** (Obzor Europa/fond InvestEU)
- **kohezija, otpornost i vrijednosti** (fondovi kohezijske politike/Mehanizam za oporavak i otpornost/Mehanizam Unije za civilnu zaštitu/Program za zdravlje)
- **prirodni resursi i okoliš** (Zajednička poljoprivredna politika/Fond za pravednu tranziciju)
- **migracije i upravljanje granicama** (Fond za azil i migracije/Fond za integrirano upravljanje granicama)
- **otpornost, sigurnost i obrana** (Europski fond za obranu/ Fond za unutarnju sigurnost)
- **susjedstvo i svijet** (Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju/ Instrument za humanitarnu pomoć)
- **europska javna uprava**

.... To su rashodi koje morate štititi. No je li to sve?

Breakdown of EU spending 2021-2027

EUR billion, 2018 prices

5. ODAKLE dolaze sredstva?

PRIHODI EU-a

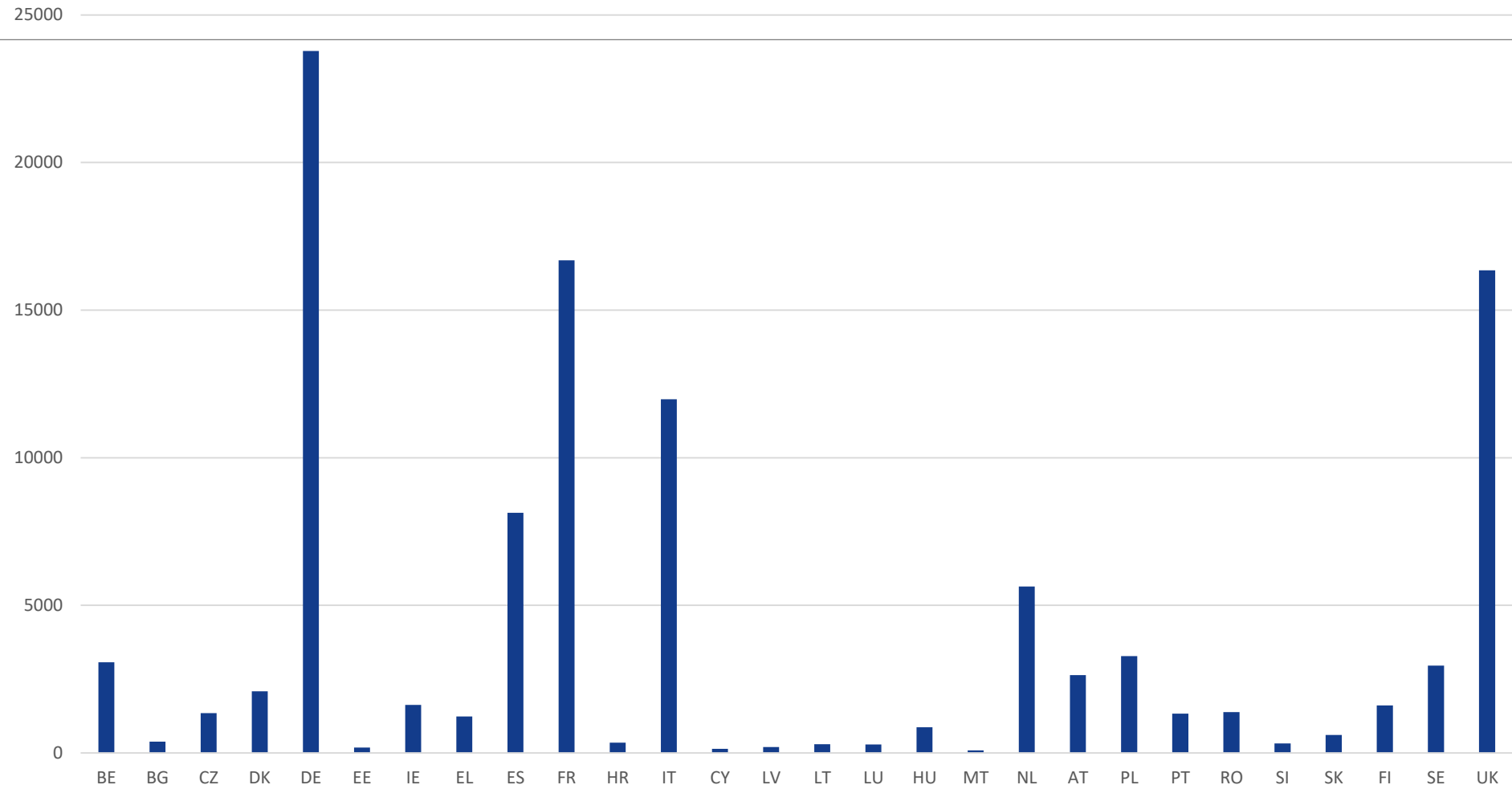
Glavni izvor prihoda = **VLASTITA SREDSTVA**

- A) tradicionalna vlastita sredstva (TVS) = uglavnom carine i pristojbe na šećer
- B) nacionalni doprinosi država članica
- C) sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka
- D) nacionalni doprinosi obračunati na osnovicu poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) svake države članice

Manje važni izvori: višak prihoda EU-a (što preostane nakon plaćanja svake godine) i ostalo (npr. novčane kazne za povredu pravila tržišnog natjecanja, porezi na plaće)

https://ec.europa.eu/budget/graphs/revenue_expenditure.html

Vlastita sredstva na temelju BND-a u 2019. (u milijunima EUR)

PRIHODI EU-a

Vijeće odlučuje o maksimalnom iznosu i vrsti vlastitih sredstava u isto vrijeme kad odlučuje o ograničenjima rashoda unutar višegodišnjeg financijskog okvira.

→ Nova vlastita sredstva? Porezi na plastiku koju je moguće reciklirati / sustav trgovanja emisijama (ETS) / poslovanje velikih poduzeća / digitalni porez?

Kad se o njima postigne dogovor, ta se sredstva automatski usmjeravaju u proračun EU-a, a nacionalna tijela više ne trebaju donositi nikakve odluke u vezi s time.

Neke zemlje dobivaju povrate, tj. rabate, koji služe za smanjivanje razlike između iznosa koji uplaćuju u proračun EU-a i iznosa koji iz njega dobivaju.

KVIZ- PROVJERITE SVOJE ZNANJE

<https://www.europarl.europa.eu/news/hr/headlines/priorities/visegodisnji-proracun/20200220STO73009/kviz-testirajte-svoje-znanje-o-dugorocnom-proracunu-eu-a>

6. TKO izvršava proračun EU-a?

Članak 317. UFEU-a

Komisija izvršava proračun u suradnji s državama članicama u skladu s odredbama uredbama donesenih na temelju članka 322., na vlastitu odgovornost i u granicama odobrenih proračunskih sredstava, vodeći pritom računa o načelima dobrog financijskog upravljanja. Države članice surađuju s Komisijom kako bi osigurale da se odobrena proračunska sredstva koriste u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja.

Krajnju odgovornost za izvršenje proračuna snosi **Europska komisija**, ali ... u praksi se **više od 70% proračuna potroši „podijeljenim upravljanjem”**, pri čemu **države članice EU-a** raspodjeljuju sredstva i upravljaju rashodima. Isto tako, države članice EU-a **prikupljaju tradicionalna vlastita sredstva EU-a**.

IZRAVNO - NEIZRAVNO - PODIJELJENO upravljanje

Izvršenje proračuna može biti:

- **IZRAVNO**, pri čemu ga provodi Komisija EU-a (ali i delegacije EU-a, izvršne agencije itd.)
- **NEIZRAVNO**, pri čemu se povjerava drugim tijelima izvan/unutar EU-a (npr. trećim zemljama, međunarodnim organizacijama poput UN-a i Crvenog križa, Europske investicijske banke i Europskog investicijskog fonda itd.)
- **PODIJELJENO** između Europske komisije i država članica (npr. u slučaju kohezijske politike, zajedničke poljoprivredne politike itd.)

Primjer: Europski strukturni fondovi (ESIF) (među kojima su Kohezijski fond, Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo), preko kojih se usmjerava polovina sredstava EU-a, u sustavu su podijeljenog upravljanja.

Prema čl. 325. st. 2. UFEU-a, države članice su radi suzbijanja prijevvara usmjerenih protiv financijskih interesa Unije dužne poduzimati iste mjere koje poduzimaju radi suzbijanja prijevvara koje su usmjerene protiv njihovih vlastitih financijskih interesa...

Financijska uredba 2018/1046 sadržava iscrpna pravila kojima se uređuju proračun EU-a i cijeli niz unutarnjih i vanjskih kontrola.

ZAKLJUČAK

Odgovornost za zaštitu financijskih interesa EU-a dijele europske institucije i države članice.

Države članice dužne su surađivati s Komisijom, Europskim uredom za borbu protiv prijevvara (OLAF-om), Revizorskim sudom i Uredom europskog javnog tužitelja (EPPO-om) na sprečavanju i suzbijanju prijevvara.

ZAVRŠNI KVIZ - PROVJERITE SVOJE ZNANJE

Prijevara na štetu europskog proračuna:

- A) predstavlja zločin bez žrtve jer nanosi štetu proračunu EU-a, a ne konkretnim pojedincima
- B) nanosi štetu isključivo Europskoj komisiji
- C) nanosi štetu Komisiji, državama članicama i svim građanima i poreznim obveznicima EU-a

Točan je odgovor C).

Hvala vam na
pozornosti.

WWW.EUROPEAN.LAW